

NARVA 6. KOOLI ÕPPEKAVA

MUUSIKA

Tundide arv klassiti

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	Kokku
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1	13

Õppesisu ja õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele üheja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid I kooliastmes

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni tekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp”, „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);

4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
 - 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
 - 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
 - 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
 - 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
 - 6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana
 - koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor
 - muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng,

vahemäng

- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbervärv), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat
- märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.

I kooliastme õppesisu

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Kujundatakse alus muusikatraditsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist

liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste

improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste esinemisuskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne).

Mitmekülgsel muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused ja rõhuasetused õppesisu käsitlemisel I kooliastmes klassiti

1. Laulmine

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni tekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas. Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu.	1., 2., 3. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige keha hoiaku, hingamise ja diktsiooni kujundamine. Hingamisharjutused. Dünaamika põhimõisted: vaikselt, valjult, piano, forte,.
	2. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige keha hoiaku, hingamise ja diktsiooni kujundamine. Hingamisharjutused. Dünaamika põhimõisted: vaibudes, valjenedes. Helikõrgused.
	3. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige keha hoiaku, hingamise ja diktsiooni kujundamine. Hingamisharjutused. Dünaamika põhimõisted: diminuendo, crescendo. Tempo tajumine.
Laulab meloodiat käemärkide, astmetreppi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi.	1.klass Astmete JO, LE, MI, SO, RA tundmaõppimine kuulamise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
	2. klass Astmete NA, SO ₁ , RA ₁ , DI tundmaõppimine kuulamise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
	3.klass Astmete JO ¹ , DI ¹ , LE ¹ tundmaõppimine kuulamise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp” „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).	1.klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis),
	2. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Lapsed, tupp”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”),
	3.klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).

2.Pillimäng

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes. On omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.	1.klass Orffi pedagoogika (kaasmängud, ostinatod, rütmilised improvisatsioonid, meloodilised improvisatsioonid). Rütmimängud.
	2. klass Orffi pedagoogika.Seoses pillimänguga viiulivõtme, tähtnimide ja nende asukoha noodijoonestikul. Tähtnimide kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi omandamisel.
	3.klass Orffi pedagoogika. Plokkflöödi kasutamine musitseerimisel.

3.Muusikaline liikumine

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	1.klass Liikumine erinevates rütmides: polka, marss.
	2. klass Liikumine erinevates rütmides: valss, polka, marss. Eesti laulu- ja ringmängude tantsimine: „Kaks sammu sissepole“.
	3.klass Liikumine erinevates rütmides: hopakk, gavott,menuett, galopp. Eesti laulu- ja ringmängude tantsimine: „Kaera-Jaan“.

4.Omalooming

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid.	1., 2., 3. klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, plaat-, rütmipillidel. Käemärkidega erinevate astmenimede näitamine ja kasutamine kaasmängudes õpitu piires.
	1. klass Lihtsamate liisusalvide loomine.
	2. klass Lihtsamate regivärsside loomine.
Loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne)-	3. klass Lihtsamate laulutekstide loomine.
	1.klass Muusika meeleolu edasi andmine

	loovliikumise kaudu vabas vormis.
	2., 3. Klass Tantsuliikumiste väljamõtlemine eri rütmidele.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus).	1. klass Meloodia, rütm, pulss. Tutvumine erinevate karakterpaladega.
	2., 3. klass Meloodia, rütm, pulss, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus. Tutvumine erinevate karakterpaladega.
Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat.	1., 2., klass Instrumentaal- ja vokaalmuusika eristamine.
	3.klass Kuulmise järgi erinevad pillide äratundmine.
Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.	1. klass Erinevaid žanride tutvustamine.
	2., 3. klass Kuuldeliselt marssi, valssi ja polka eristamine.
On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill).	1.klass Eesti rahvalaulud: „Laula, laula, lapsuke“, „Kus on minu koduke“, „Linnukesed“, „Tihane“, „Laste marss“, „Kükita“. Hiiu kannel.
	2.klass Eesti rahvalaulud: „Laula, laula, suukene“, „Saja, saja, vihmakene“, „Vaikne kena kohakene“, „Sokukene“, „Meie kiisul kriimud silmad“, „Tiiu, talutütrekene“. Lõõtspill, torupill.
	3.klass Eesti rahvalaulud: „Mardilaul“, „Kadrilaul“, „Mängulaul“, „Kivikasukas“, „Me lähme rukist lõikama“, „Kaera-Jaan“, „Kevade ootel“. Sarvepill, vilepill.
Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.	1.klass Kuulatud muusika kirjeldamine vabas vormis.
	2., 3. klass Kuulatud muusika meeleolu ja karakteri kirjeldamine.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: veerandnoot, täisnoot, täispaus, kaheksandiknoot, veerandpaus, poolnoot, poolpaus, kuueteistkümnendiknoot, kuueteistkümnendikpaus.	1.klass Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: veerandnoot, kaheksandiknoot, veerandpaus, täisnoot, täispaus.
	2.klass Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: poolnoot, poolpaus.
	3.klass Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: kuueteistkümnendiknoot, kuueteistkümnendikpaus.
Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides.	1., 2., 3. klass 2- ja 3-osalise taktimõõdu kasutamine musitseerimisel.
Tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides. Mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes. Õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida.	1.klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides: astmel MI, SO, RA põhinevad mudelid.
	2.klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides: astmel JO, MI, SO, RA, NA, SO1, RA1, DI põhinevad mudelid. JO-võtme tähenduse mõistmine ning noodist lauldes kasutamine.
	3.klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides: astmel JO, MI, SO, RA, NA, SO1, RA1, DI, JO1, DI1, LE1 põhinevad mudelid. RA- võtme tähenduse mõistmine ning noodist lauldes kasutamine.
Mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: •meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana • koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor •muusikapala, salm, refrään, kaanon,	1.klass Rütm, takt, taktijoon, taktimõõt, kaasmäng, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, piano, forte, helilooja, sõnade autor, valss, marss, polka, kaanon, noodijoonestik, solist ostinato.
	2.klass Meetrum, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, kordamismärk, kahekordne taktijoonastmerida, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, muusikapala.

marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng • rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämber), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat • märkide latern, segno, volt.	3.klass Noodipea, noodivars, latern, segno, volt, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana, dirigent, orkester, fermaat.
--	---

7.Õppekäigud

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil. Kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.	1., 2., 3. klass Õppekäikudel kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suuliselt.

Õppesisu ja õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke

karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
- 7) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;

2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;

3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);

4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;

5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;

6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;

vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tamber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);

tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpilane:

1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusika õppesisu II kooliastmes

II kooliastmes tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised osaoskused on laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt.

Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.

Muusikalises liikumises on põhiorhk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.

Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused ja rõhuasetused õppesisu käsitlemisel II kooliastmes klassiti

1.Laulmine

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest. Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes. Laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.	4., 5., 6. klass Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühe- või kahehäälselt (kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega). Laulmine koolikooris ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses. Laulupeo traditsiooni ja tähenduse mõistmine.
Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.	4.klass Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RAi, SOi, JO1, LE, NA, DI).

	5. ja 6. klass Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RAi, SOi, JO1, LE, NA, DI). Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).	4. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann) (valikuliselt).
	5. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul) (valikuliselt).
	6. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber) (valikuliselt).

2. Pillimäng

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes. Rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga. Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.	4. klass Orffi pedagoogika - kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütlimängud - rütmirondo, rütmikett, rütmilis- meloodilised küsimus-vastus motiivid. Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus. Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.
	5. klass Helistikke ja toonika kolmkõlade C-duur, a-moll seostamine pillimänguga.
	6. klass Helistikke ja toonika kolmkõlade F-duur, d-moll seostamine pillimänguga.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi. Tantsib eesti laulu- ja ringmänge. Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.	4. klass Eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine: Eesti.
	5. klass Eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine: (valikuliselt) Vene, Soome, Läti, Leedu, Rootsi, Norra.

	6. klass Eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa.
--	---

4. Omalooming

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne).</p> <p>Kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	4. klass Orffi pedagoogika -omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Omaloomingus üksinda ning koos musitseerides omandatud muusikaliste oskuste ja teadmiste kasutamine. Lihtsamate pillide valmistamine.
	5. klass Ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.
	6. klass Infotehnoloogia võimaluste kasutamine ideede esitamisel ja oma loovuse võimetekohasel rakendamisel nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust.</p> <p>Iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara.</p>	4. klass Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: dünaamika, tämber. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitut oskussõnavara.
	5. klass Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: dünaamika, tämber. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitut oskussõnavara.
	6. klass Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: dünaamika, tämber. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitut oskussõnavara.
Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor,	4. klass Hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor,

bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni.	bariton, bass).
	5. klass Kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor).
	6. klass Tuntumad Eesti koori. Eesti laulupidude traditsioonid.
Kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit.	4. klass Klahv- ja keelpillid.
	5. klass Puhk- ja löökpillid.
	6. klass Sümfooniaorkester.
Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi.	4. klass Eesti rahvalaulud.
	5. klass Eesti rahvapillid ja –tantsud.
	6. klass Eesti rahvamuusika suursündmused.
On tutvunud valikuliselt Eesti, Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt.	4. klass Eesti
	5. klass Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra.
	6. klass Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa.
Teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.	4., 5., 6. klass Autorluse mõiste. Muusikanäidete leidmine internetist ja nenede korrektne kasutamine.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes. Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega). Mõistab viilivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid.	4. klass Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: 2/4, 3/4, 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel. Helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C-a.
	5. klass Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: Helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud G-e.
	6. klass Rütmifiguurid: Helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud F-d.

Mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud.	4. klass Eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad.
	5. klass Absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli.
	6. klass Helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud.
Mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.	4. klass Hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), soololaul, koorilaul, interpreet, improvisatsioon.
	5. klass Vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid).
	6. klass Tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

7. Õppekäigud

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Arutleb ja avaldab arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	4., 5., 6. klass Suuliselt, kirjalikult ja muul looval viisil (visuaalne kunst, dramatiseering, loovliikumine jms) oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;

- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 10) väljendab kuuldud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;

- 3) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);

4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rokk-, džässfilmi- ja lavamuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- 4) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- 5) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 6) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 8) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsetehelikõrgustega (tähtnimed);

4) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;

5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;

6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.

elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;

rondo, variatsioon;

pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.

Õppekäigud

Õpilane:

1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

Muusika õppesisu III kooliastmes

III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilaste iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtteid.

Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu tuleks eida koolis ansambli- ja muusikaklubi harrastamise võimalusi.

Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste isikupärast esinemisostkust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpretidega.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused ja rõhuasetused õppesisu käsitlemisel III kooliastmes klassiti

1. Laulmine

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoiude häälemurdeperioodil. Kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes. Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti.	7., 8., 9. klass Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid). Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi. Vestlused laulu sisu, helilooja, teksti autori ja kasutatud väljendusvahendite teemal.
Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).	7.klass „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort)
	8.klass Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter).
	9. klass „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).

Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel	7., 8., 9. klass Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RAi, SOi, JO1, LE, NA, DI). Absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G2). Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
---	---

2. Pillimäng

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes. Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus. Kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.	7., 8., 9. klass Orffi pedagoogika - kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud - rütmirondo, rütmikett, rütmilis meloodilised küsimus-vastus motiivid. Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus. Helistike C- duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga. D-h repertuaarist lähtuvalt. Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid.	7., 8., 9. klass Üksi ja rühmas musitseerides omandatud muusika teadmiste rakendamine ning erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideede väljendamine (nt liikumises).
Väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.	7. klass Itaalia, Prantsuse, Hispaania (valikuliselt) 8. klass Põhja- ja Ladina- Ameerika, Idamaad (valikuliselt) 9. klass Aafrika

4. Omalooming

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne).</p> <p>Väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.</p>	7. klass Loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme (noodistusprogramme) kasutades.
	8. klass Lihtsamate pillide valmistamine.
	9. klass Orffi pedagoogika -omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Rondo- ja variatsioonivorm.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust.</p> <p>Kirjalike tööde.</p>	6. klass Erinevate muusikavormide kuulamine ning neis esinevate väljendusvahendite ning ülesehituse (2- ja 3- osaline lihtvorm) analüüsimine. Kirjalike tööde (referaat, plakaat).
	8. klass Erinevate muusikavormide kuulamine ning neis esinevate väljendusvahendite ning ülesehituse (variatsiooni- ja rondovorm) analüüsimine. Kirjalike tööde(uurimis, retsensioon).
	9. klass Kirjalike tööde (essee, analüüs) ja power point esitluse koostamine ja ettekandmine.
<p>Eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise</p> <p>Teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi.</p> <p>Tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>	7. klass Eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt. Teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete.
	8. klass <i>Klahvpillid:</i> klaver, klavessiin, orel, akordion <i>elektrofonid:</i> süntesaator, elektriklaver

	Teab nimetada tuntud dirigente, ansambleid, orkestreid.
	9. klass Teab nimetada tuntud muusika suursündmusi. Tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.
On tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.	7. klass Prantsuse, Itaalia, Hispaania.
	8. klass Eesti, Põhja – ja Ladina- Ameerika, Idamaad.
	9. klass Eesti, Aafrika.
Arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult. Eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat.	7. klass Lavamuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara.
	8. klass Pop-, rokkmuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara.
	9. klass Džäss-, filmimuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara.
Tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).	7., 8., 9. klass Eestis kehtiva autorikaitse seaduse põhipunktidega tutvumine. Intellektuaalse omandi kasutamine internetis.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes. Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega). Mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G ² tähendust ning kasutab neid musitseerides. Mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides.	7. klass Helivältused, rütmifiguurid ja pausid. 2/4, 3/4, 4/4 taktimõõt.
	8. klass Helivältused, rütmifiguurid ja pausid. Helistikud C–a, G–e, F–d
	9.klass Absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g–G ²). Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli,	7. klass Eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees,

<p>helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.</p>	<p>bemoll, bekarr, paralleelhelistikud.</p>
	<p>8. klass Vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid).</p>
	<p>9. klass Tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.</p>

7. Õppekäigud

<p>Õpitulemused III kooliastme lõpuks</p>	<p>Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti</p>
<p>Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>Suuliselt, kirjalikult ja muul looval viisil (visuaalne kunst, dramatiseering, loovliikumine jms) oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.</p>